

1 Mitä lakitermi "lapsen huolto" käytännössä tarkoittaa? Mitä oikeuksia ja velvollisuuksia lapsen huoltajalla on?

Vanhempainvastuulla tarkoitetaan alaikäisen lapsen huoltajuutta, johon kuuluu vanhemman velvollisuus ja oikeus huolehtia lapsesta.

Vanhempainvastuuseen kuuluu oikeus huolehtia lapsesta henkilönä (*henkilön huoltajuus*), oikeus hoitaa lapsen omaisuutta (*omaisuuden hoito*) ja oikeus päättää lapseen liittyvistä asioista. Omaisuuden hoito tarkoittaa oikeutta ja velvollisuutta hallita lapsen omaisuutta ja esimerkiksi edustaa lasta. Tämä ei kuitenkaan sulje pois lapsen oikeutta hallita omaa omaisuuttaan itsenäisesti lainsäädännön sallimissa tapauksissa.

Vanhemmalla on oikeus tehdä alaikäistä lastaan koskevia päätöksiä. Tämä tarkoittaa oikeutta päättää lasta koskevista jokapäiväisistä (yleensä hoitoon liittyvistä) asioista. Jokapäiväisistä asioista päättäminen tarkoittaa sellaisia tavanomaisia päätöksiä, joita on tehtävä usein ja joilla ei ole pysyvää vaikutusta lapsen kehitykseen. Päätöksenteko-oikeuden lisäksi vanhemmalla, jolla on oikeus toimia lapsen huoltajana, on myös oikeus toimia alaikäisen lapsensa edustajana. Vanhemmilla, joilla on yhteishuoltajuus, on myös yhteinen edustamisoikeus.

Kummallakin vanhemmalla on lasten tapaamisoikeus. Tämä tarkoittaa sitä, että kummallakin vanhemmalla on velvollisuus ja oikeus säilyttää suora kontakti lapsiinsa. Vanhemmalla on tapaamisoikeus siitä riippumatta, onko vanhempi lapsen huoltaja. Lisäksi vanhemmilla on alaikäisten lasten elatusvelvollisuus.

2 Kuka lapsen huoltaja yleensä on?

Vanhempien ja lasten vastavuoroiset oikeudet ja velvollisuudet syntyvät sukulaisuuden nojalla. Sukulaisuus on varmistettava lainsäädännössä vahvistetuilla menettelyillä. Nainen, joka synnyttää lapsen, on lapsen äiti. Mies, joka on siittänyt lapsen, on lapsen isä. Lapsen isäksi katsotaan lapsen äidin kanssa lapsen syntymähetkellä naimisissa ollut mies, isyyden tunnustanut mies, tai mies, jonka isyyden tuomioistuin on vahvistanut.

Vanhemmat, jotka ovat naimisissa keskenään, jakavat vanhempainvastuun, toisin sanoen lastensa huoltajuuden. Jos lapsen vanhemmat eivät ole naimisissa keskenään lapsen syntymähetkellä, he jakavat vanhempainvastuun, jollei jompikumpi vanhemmista ole isyyden tunnustamisilmoituksen toimittamisen yhteydessä ilmoittanut haluaan luovuttaa vanhempainvastuu toiselle vanhemmalle.

Jos kummallakaan alaikäisen lapsen vanhemmista ei ole edustamisoikeutta tai lapsen vanhempia ei pystytä varmistamaan, lapselle nimitetään laillinen edunvalvoja. Tällöin laillinen edunvalvoja on myös lapsen huoltaja. Laillisen edunvalvojan velvollisuutena on varmistaa lapsen kasvatusta sekä suojella lapsen henkilökohtaisia ja omaisuutta koskevia etuja.

Lapsen laillisenä edunvalvojana voi toimia luonnollinen henkilö, joka on täysikäinen ja täysin oikeustoimikelpoinen (esimerkiksi lapsen sukulainen tai muu ulkopuolinen henkilö), tai oikeushenkilö (yritys tai paikallisviranomaisena). Oikeushenkilö nimitetään lailliseksi edunvalvojaksi, jos sopivaa luonnollista henkilöä ei löydy tai jos vanhempi on testamentissa tai perintö sopimuksessa ilmoittanut, että lailliseksi edunvalvojaksi on nimitettävä oikeushenkilö. Oikeushenkilöä vaaditaan tällöin järjestelmällisesti etsimään edunvalvoja, jotka ovat luonnollisia henkilöitä, sekä tarjoamaan neuvoja ja koulutusta kyseisille edunvalvojille. Laillisen edunvalvojan nimittämiseen saakka edunvalvojan velvollisuuksia hoitavat tilapäisesti sen kunnan tai kaupungin viranomaiset, joka on väestörekisterissä ilmoitettu lapsen asuinpaikaksi, sillä ehdolla, että holhouksen vahvistamisedellytykset täyttyvät. Kunnan tai kaupungin viranomaisilla on edunvalvojan velvollisuuksia hoitaessaan laillisen edunvalvojan oikeudet ja velvollisuudet.

3 Voidaanko lapselle määrätä muu huoltaja, jos lapsen vanhemmat eivät kykene tai ovat haluttomia toimimaan lapsensa huoltajina?

Jos vanhemmat ovat kykenemättömiä tai haluttomia käyttämään lasta koskevaa vanhempainvastuutaan, he voivat antaa suostumuksensa lapsen adoptioon. Vanhemman antama suostumus adoptioon tulee voimaan kahdeksan viikkoa lapsen syntymän jälkeen. Adoptiohakemusta ei voi jättää tuomioistuimen käsiteltäväksi ennen kuin vanhemman antama adoptiosuostumus tulee voimaan. Vanhemman suostumuksella lapsi voidaan kuitenkin ennen adoptiosuostumuksen voimaan tuloa antaa hoidettavaksi henkilölle, joka haluaa adoptoida lapsen.

Jos kummallakaan alaikäisen lapsen vanhemmista ei ole edustamisoikeutta tai jos lapsen vanhempia ei pystytä varmistamaan, tuomioistuin nimittää laillisen edunvalvojan omasta aloitteestaan tai sellaisen hakemuksen perusteella, jonka tekee kunnan tai kaupungin viranomaisena tai henkilö, jonka etua asia koskee.

4 Kuinka huoltajuudesta päätetään silloin kun vanhemmat eroavat tai muuttavat erilleen?

Jos vanhemmat ovat eronneet tai asuvat erillään, heidän on päätettävä, kuinka he ratkaisevat huoltajuuteen liittyvät asiat. Lapsen huoltajina toimivat vanhemmat voivat sopia järjestelyistä, jotka liittyvät heidän yhteisen edustamisoikeutensa käyttämiseen. Sen sijaan huoltajuutta koskevia järjestelyjä voidaan muuttaa vain tuomioistuimen päätöksellä. Tämä koskee myös yhteishuoltajuuden lopettamista.

Kummallakin vanhemmalla on oikeus pyytää tuomioistuimelta hakemusmenettelyssä lapsen huoltajuuden siirtämistä osittain tai kokonaan hänelle.

Tuomioistuin voi ratkaista huoltajuuskiistan myös kanneasiana, jos sitä on pyydetty avioerohakemuksen tai elatuskanteen käsittelyn yhteydessä.

5 Jos vanhemmat pääsevät sopimukseen lapsen huoltajuudesta, miten sopimus saadaan oikeudellisesti sitovaksi?

Lapsen huoltajina toimivat vanhemmat voivat vapaasti päättää, miten yhteishuoltajuus toteutetaan. Sen sijaan huoltajuutta koskevia järjestelyjä voidaan muuttaa vain tuomioistuimen päätöksellä. Tämä koskee myös yhteishuoltajuuden lopettamista. Huoltajuutta koskevat asiat päätetään ja määritellään oikeudellisesti sitovalla tavalla ainoastaan tuomioistuimessa. Mitä tahansa lapseen liittyvää asiaa käsitellessään tuomioistuin tekee ratkaisunsa ennen kaikkea lapsen etua ajatellen, kaikki olosuhteet ja asianomaisten henkilöiden oikeudet ottaen huomioon. Huoltajuuskiistat ovat perheoikeudellisia hakemusasioita, joissa päätökset antaa tuomioistuin. Vanhemman, joka haluaa saada lasta koskevat oikeutensa määritellyksi, on toimitettava hakemus tuomioistuimeen.

6 Jos vanhemmat eivät pääse yksimielisyyteen lapsen huoltajuudesta, mitä muita keinoja asian ratkaisemiseksi on tuomioistuin käsittelyn lisäksi?

Lapsen huoltajina toimivat vanhemmat voivat vapaasti päättää, miten yhteishuoltajuus toteutetaan. Sen sijaan huoltajuutta koskevia järjestelyjä voidaan muuttaa vain tuomioistuimen päätöksellä. Tämä koskee myös yhteishuoltajuuden lopettamista. Vanhemmat voivat yhteisymmärrykseen pääsemiseksi käyttää perheasioihin erikoistuneen sovittelijan palveluja. Paikallisviranomaiset voivat ohjata heidät palveluntarjoajan luo. Vanhemmat voivat esimerkiksi sopia lasten tapaamisen menettelyistä itsenäisesti tai perheasioihin erikoistuneen sovittelijan avulla. Jos sopimusta rikotaan, heidän on saatava tuomioistuimelta täytäntöönpanomääräys.

Tapaamisen menettelyjä määriteltäessä tuomioistuin toimii myös sovitteluelimenä oikeudellisissa menettelyissä. Se pyrkii siihen, että vanhemmat pääsisivät yhteisymmärrykseen lapsen tapaamisoikeudesta. Tuomioistuin kuulee osapuolia heti kun mahdollista ja ilmoittaa mahdollisuudesta käyttää perheasioihin erikoistuneen sovittelijan apua erityisesti lapsen hoitoon ja lasta koskevaan vastuuseen liittyvän yhteisymmärryksen saavuttamiseksi. Tuomioistuin voi keskeyttää lasta koskevan käsittelyn, jos keskeyttäminen ei johda lapsen etua vahingoittavaan viivästymiseen ja jos osapuolet ovat valmiita ottamaan

vastaan tuomioistuimen ulkopuolista neuvontaa. Käsittely voidaan keskeyttää myös silloin kun tuomioistuimen mielestä kiista voidaan muusta syystä ratkaista osapuolten välisellä sopimuksella.

7 Jos vanhemmat vievät asian oikeuteen, mistä lapseen liittyvistä asioista tuomari voi päättää?

Tuomioistuin on toimivaltainen käsittelemään asioita, jotka koskevat vanhempien tapaamisoikeutta, huoltajuuteen liittyviä muutoksia, huoltajuuden palauttamista, elatusavun maksamisvelvoitetta ja vanhemman pyynnöstä tehtäviä elatusavun määrien muutoksia.

8 Jos tuomioistuin päättää, että huoltajuus kuuluu yksin toiselle vanhemmista, tarkoittaako tämä, että hän saa päättää kaikista lasta koskevista asioista kysymättä toiselta vanhemmalta?

Vanhempien ja lasten vastavuoroiset oikeudet ja velvollisuudet perustuvat sukulaisuuteen. Tämä tarkoittaa sitä, että vanhempi, jonka jälkeläinen lapsi on, on velvollinen huolehtimaan lapsesta. Vanhempien ja lasten vastavuoroiset oikeudet ja velvollisuudet riippuvat siitä, kuka on lapsen huoltaja. Näin ollen jos huoltajuus on vain yhdellä vanhemmalla, tämä voi päättää kaikista lapseen liittyvistä asioista toista vanhempaa etukäteen kuulematta.

Vanhempi voi toimia lapsen yksinhuoltajana tämän syntymästä asti esimerkiksi silloin kun isyyden tunnustamisilmoituksen toimittamisen yhteydessä on ilmoitettu, että vanhempainvastuu halutaan jättää vain toiselle vanhemmalle. Vanhempi voi saada yksinhuoltajuuden myös esimerkiksi seuraavissa kolmessa tapauksessa.

Vanhempi voi saada yksinhuoltajuuden pyytämällä tuomioistuimelta hakemusmenettelyllä lapsen huoltajuuden siirtämistä hänelle osittain tai kokonaan.

Vanhempi hakee yksinhuoltajuutta yleensä silloin kun vanhemmat, joilla on yhteishuoltajuus, ovat muuttaneet pysyvästi erilleen tai eivät muusta syystä enää halua jakaa huoltajuutta.

Vanhempi voi toimia yksinhuoltajana myös silloin kun vanhemmilla on yhteishuoltajuus, mutta toisen vanhemman huoltajuus on keskeytetty toistaiseksi. Jos vanhemmalle lain tai tuomioistuimen päätöksen perusteella myönnetty yksinhuoltajuus keskeytetään eikä ole syytä uskoa, että olosuhteet, joiden perusteella keskeyttämisestä on päätetty, lakkaavat olemasta, tuomioistuin antaa huoltajuuden toiselle vanhemmalle, mikäli tämä on lapsen edun mukaista.

Tuomioistuin antaa yksinhuoltajuuden toiselle vanhemmalle myös silloin kun yksinhuoltajana toiminut vanhempi kuolee tai häneltä on poistettu oikeus toimia huoltajana, jollei tämä ole lapsen edun vastaista.

9 Jos tuomioistuin päättää, että vanhemmilla on yhteishuoltajuus, mitä se käytännössä merkitsee?

Jos vanhemmilla on yhteishuoltajuus, he toimivat yhdessä lapsen huoltajina ja täyttävät huoltajuusvelvoitteen omalla vastuullaan ja yksimielisesti ja lapsen kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin huomioon ottaen. Vanhemmilla, joilla on lapsen yhteishuoltajuus, on myös yhteinen edustamisoikeus.

Jos yhteishuoltajuuden jakavat vanhemmat eivät pysty sopimaan lapsen kannalta merkittävästä asiasta, tuomioistuin voi vanhemman pyynnöstä antaa päätöksentekovaltaa asiassa vain toiselle vanhemmalle. Jos päätöksentekovalta siirretään, tuomioistuin voi rajoittaa päätöksentekovaltaa tai määrätä sitä käyttävälle vanhemmalle lisävelvoitteita.

10 Minkä tuomioistuimen tai viranomaisen puoleen tulee kääntyä, jos halutaan laittaa lapsen huoltoasia vireille? Mitä muodollisuuksia tähän liittyy ja mitkä asiakirjat hakemukseen tulee liittää?

Huoltajuutta koskevat kiistat ratkaistaan kärjäoikeudessa. Huoltajuuskiistassa hakijan on jätettävä hakemus kärjäoikeuteen asian ratkaisemiseksi.

Hakemus on jätettävä lapsen asuinpaikan kärjäoikeuteen, ja

siinä on mainittava tuomioistuimen nimi, hakijan ja asianomaisen henkilön sekä heidän lastensa henkilötiedot. Lisäksi on esitettävä selkeästi, mitä hakija pyytää. Hakemuksessa on esitettävä myös tosiseikat ja luettelo hallussaan olevista todisteista. Hakijan tai hakijan edustajan on allekirjoitettava hakemus. Jos kyseessä on edustaja, hakemukseen on liitettävä hänen valtakirjansa tai muu asiakirja, jossa vahvistetaan kyseisen henkilön valtuutus edustaa hakijaa.

Hakemus ja asiakirjatodisteet on jätettävä tuomioistuimeen kirjallisesti viron kielellä. Jos menettelyn osapuolen tuomioistuimeen toimittamaa hakemusta, pyyntöä, valitusta tai vastaväitettä ei ole laadittu viron kielellä, tuomioistuin pyytää kyseiset asiakirjat toimittanutta henkilöä toimittamaan niistä käännöksen tuomioistuimen asettamaan päivämäärän mennessä.

Asiat, joihin liittyy vanhempien lasta koskevien oikeuksien määrittäminen ja tapaamisoikeuteen liittyvät järjestelyt (toisin sanoen huoltajuuteen liittyvät asiat), voidaan ratkaista myös kannamenettelyssä, jos tätä on pyydetty avioero- tai elatusapuhakemuksen yhteydessä.

11 Mitä menettelyä näissä asioissa sovelletaan? Onko kiireellisiä tilanteita varten erityistä menettelyä?

Tuomioistuimet käsittelevät huoltajuusasioita hakemusasiaina kannamenettelyä koskevien säännösten mukaisesti ottaen huomioon hakemusmenettelyyn liittyvät erot (ks. siviiliprosessilaki [1]).

Tuomioistuin voi käsitellä kiireellisessä menettelyssä ainoastaan alaikäisestä lapsesta erillään asuvaan vanhempaa koskevan elatusvaateen. Huoltajuuteen liittyviä asioita ei voida käsitellä yksinkertaistetussa menettelyssä. Huoltajuusasiat ovat kuitenkin hakemuksen perusteella käsiteltäviä asioita ja eroavat näin ollen tavallisesta kanteeseen perustuvasta menettelystä. Hakemuksen perusteella käsiteltävässä asiassa tuomioistuin varmistaa tosiseikat ja kerää tarvittavat todisteet itse, jollei laissa toisin säädetä. Tuomioistuin ei ole sidottu osapuolten menettelyn aikana esittämiin pyyntöihin, tosiseikkoihin tai arvioihin tosiseikoista, jollei laissa toisin säädetä. Myös vaatimukset, joita sovelletaan istunnon pöytäkirjan pitämiseen ja asiakirjojen tiedoksiantoon, ovat vähemmän tiukat. Lisäksi tuomioistuimet voivat huoltajuusasioissa soveltaa toimenpiteitä, joilla säännellään huolto- tai tapaamisoikeutta menettelyn aikana tai pyritään varmistamaan sopimusten noudattaminen.

Tuomioistuin voi soveltaa turvaamistoimia ja väli-toimia, jos on syytä uskoa, että ilman niitä päätöksen noudattamisesta tulisi vaikeaa tai mahdotonta. Kukin tuomioistuin voi perheoikeudellisissa hakemusasioissa soveltaa omalla oikeudenkäyttöalueellaan toteutettavia väli-toimia. Kyseiset toimet voivat olla esimerkiksi lapsen palauttaminen toiselle vanhemmalle tai lakisääteisen elatusvelvollisuuden noudattaminen. Tuomioistuin voi myös määrätä vastaajan maksamaan elatusapua menettelyn aikana tai asettamaan vakuuden.

[1] Siviiliprosessilaki (RT I 2005, 26, 197; RT I, 21.6.2014, 58). Verkkosivu: <https://www.riigiteataja.ee/en/eli/513122013001/consolide>.

12 Myönnetäänkö oikeudenkäyntikuluihin oikeusapua?

Jos tuomioistuin katsoo, ettei luonnollinen henkilö pysty taloudellisen tilanteensa vuoksi maksamaan menettelykuluja, se voi vapauttaa tämän kokonaan tai osittain oikeusapukuluista ja valtion käsittelymaksusta.

13 Voiko lapsen huoltoja koskevaan päätökseen hakea muutosta?

Tuomioistuin antaa hakemusasiassa päätöksen, johon sovelletaan kannamenettelyssä annettavia päätöksiä koskevia säännöksiä, jollei laissa toisin säädetä.

Huoltajuuspäätökseen voi hakea muutosta muutoksenhakua koskevien yleissäännösten mukaisesti, jos muutoksenhakija katsoo, että ensimmäisen oikeusasteen päätös perustuu oikeudelliseen virheeseen (ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on esimerkiksi soveltanut väärin aineellista oikeutta tai oikeudenkäyntimenettelyä koskevaa säännöstä). Edellä mainituin perustein voidaan myös esittää kassaatiovalitus korkeimmalle oikeudelle.

14 Joissain tapauksissa lapsen huoltoja koskevan päätöksen täytäntöönpanoa täytyy hakea tuomioistuimelta tai toiselta viranomaiselta. Mitä menettelyä tällaisissa tapauksissa sovelletaan?

Huoltajuuteen liittyvät asiat käsitellään hakemusmenettelyssä. Perheoikeudellisissa hakemusasioissa tuomioistuin antaa päätöksen, joka on heti voimaan tultuaan täytäntöönpanokelpoinen, jollei laissa toisin säädetä. Hakemusasiassa annettu päätös on myös täytäntöönpanoperuste. Jos vastapuoli päättää olla noudattamatta huoltajuuspäätöstä, se pannaan täytäntöön hakijan toimittamaan hakemukseen perustuvalla täytäntöönpanomenettelyllä. Hakijan on toimitettava hakemus haastemiehelle, jonka oikeudenkäyttöalueella vastapuolen asuin- tai kotipaikka on taikka hänen omaisuutensa sijaitsee. Kun asia koskee lapsen tapaamisoikeutta, haastemies tekee täytäntöönpanoasiakirjan nojalla yhteistyötä lapsen asuinpaikan tai – poikkeustapauksissa – velvoitetun

henkilön asuinpaikan paikallisviranomaisen edustajan kanssa, jolla on asiantuntemusta lasten kanssa toimimisesta. Haastemies voi tarvittaessa esittää paikallisviranomaiselle lapsen tilapäistä sijoittamista lastensuojelulaitokseen. Jos velvollinen henkilö vaikeuttaa pakkotäytäntöönpanoa, hänelle voidaan määrätä uhkasakko.

15 Millä tavoin tulee menetellä, jos halutaan, että toisen jäsenvaltion tuomioistuimen antama huoltajuuspäätös tunnustetaan ja pannaan täytäntöön tässä jäsenvaltiossa?

Tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta avioliittoa ja vanhempainvastuuta koskevissa asioissa annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 2201/2003 nojalla EU:n jäsenvaltiossa tehty päätös tunnustetaan muissa jäsenvaltiossa ilman eri toimenpiteitä. Asetusta sovelletaan kaikissa Euroopan unionin jäsenvaltioissa Tanskaa lukuun ottamatta.

Vanhempainvastuusta jäsenvaltiossa annettu tuomio, joka on siinä jäsenvaltiossa täytäntöönpanokelpoinen ja on annettu tiedoksi, pannaan täytäntöön toisessa jäsenvaltiossa, kun se asiaan osallisen hakemuksesta on siellä julistettu täytäntöönpanokelpoiseksi. Sitä varten on toimitettava tuomioistuimeen täytäntöönpanokelpoiseksi julistamista koskeva hakemus.

Tuomioistuin, jonne hakemus tulee toimittaa, löytyy [täältä](#).

Asianosaisen, joka vaatii tuomion tunnustamista tai riitauttaa sen tunnustamisen tai hakee tuomion julistamista täytäntöönpanokelpoiseksi, on annettava:

- a) tuomiosta sellainen jäljennös, joka täyttää tarvittavat vaatimukset sen aitouden toteamiseksi; ja
- b) todistus vanhempainvastuusta annetuista tuomioista.

Lomake on saatavana [täällä](#).

Vanhempainvastuuta koskevaa tuomiota ei tunnusteta:

- a) jos tunnustaminen on selvästi, ottaen huomioon lapsen etu, vastoin sen jäsenvaltion oikeusjärjestyksen perusteita, jossa tunnustamista pyydetään;
 - b) jos tuomio on annettu, kiireellistä tilannetta lukuun ottamatta, antamatta lapselle tilaisuutta tulla kuulluksi ja tämä on vastoin sen jäsenvaltion oikeudenkäyntimenettelyjä koskevia peruseriaatteita, jossa tunnustamista pyydetään;
 - c) jos tuomio on annettu pois jäänyttä henkilöä vastaan eikä haastehakemusta tai vastaavaa asiakirjaa ole annettu tiedoksi pois jääneelle henkilölle niin hyvissä ajoin ja sillä tavalla, että hän olisi voinut valmistautua vastaamaan asiassa, paitsi jos hänen katsotaan yksiselitteisesti hyväksyneen tuomion;
 - d) kenen tahansa sellaisen henkilön vaatimuksesta, joka väittää tuomion estävän häntä täyttämästä vanhempainvastuutaan, jos tälle henkilölle ei ole varattu tilaisuutta tulla kuulluksi;
 - e) jos tuomio on ristiriidassa vanhempainvastuuta koskevassa asiassa myöhemmin siinä jäsenvaltiossa annetun tuomion kanssa, jossa tunnustamista pyydetään;
 - f) jos tuomio on ristiriidassa toisessa jäsenvaltiossa tai sellaisessa muussa valtiossa, jossa lapsen asuinpaikka on ja joka ei ole jäsenvaltio, vanhempainvastuuta koskevassa asiassa myöhemmin annetun tuomion kanssa, ja tämä myöhemmin annettu tuomio täyttää ne edellytykset, jotka ovat tarpeen sen tunnustamiseksi siinä jäsenvaltiossa, jossa tunnustamista pyydetään;
- tai
- g) jos neuvoston asetuksen (EY) N:o 2201/2003 56 artiklassa säädettyä menettelyä ei ole noudatettu.

16 Minkä tuomioistuimen puoleen tulee tässä jäsenvaltiossa kääntyä, jos halutaan vastustaa sitä, että toisen jäsenvaltion tuomioistuimen antama huoltajuuspäätös tunnustetaan? Mitä menettelyä tällaisissa tapauksissa sovelletaan?

Tuomioistuin, jonne hakemus tulee toimittaa, löytyy [täältä](#).

Asianosaisen, joka vaatii tuomion tunnustamista tai riitauttaa sen tunnustamisen tai hakee tuomion julistamista täytäntöönpanokelpoiseksi, on annettava:

- a) tuomiosta sellainen jäljennös, joka täyttää tarvittavat vaatimukset sen aitouden toteamiseksi; ja
- b) neuvoston asetuksen (EY) N:o 2201/2003 39 artiklassa tarkoitettu todistus vanhempainvastuusta annetuista tuomioista.

Lomake on saatavana [täällä](#).

17 Mitä lakia tuomioistuin soveltaa lapsen huoltoa koskevassa oikeudenkäynnissä silloin kun lapsi tai osapuolet eivät asu tässä jäsenvaltiossa tai kun he ovat eri maiden kansalaisia?

Viron kansainvälisen yksityisoikeutta koskevan lain [1] mukaan lapsen ja vanhempien välisiin suhteisiin sovelletaan lapsen asuinvaltion lainsäädäntöä.

Lisäksi toimivallasta, sovellettavasta laista, tunnustamisesta, täytäntöönpanosta ja yhteistyöstä vanhempainvastuuta ja lastensuojelutoimenpiteitä koskevissa asioissa vuonna 1996 tehtyä Haagin yleissopimusta sovelletaan yleissopimuksen allekirjoittaneiden valtioiden välillä.

Oikeusapua koskevissa sopimuksissa voidaan myös määrätä sovellettavan lainsäädännön määrittämisestä. Viron tasavalta on tehnyt sopimuksen oikeusavusta seuraavien valtioiden kanssa:

- Viron tasavallan, Liettuan tasavallan ja Latvian tasavallan sopimus oikeusavusta ja oikeussuhteista (1993);
Viron tasavallan ja Venäjän federaation sopimus oikeusavusta ja oikeussuhteista siviili-, perhe- ja rikosoikeudellisissa asioissa (1993);
Viron tasavallan ja Ukrainan sopimus oikeusavusta ja oikeussuhteista siviili- ja rikosoikeudellisissa asioissa (1995);
Viron tasavallan ja Puolan tasavallan sopimus oikeusavun myöntämisestä ja oikeussuhteista siviili-, työ- ja rikosoikeudellisissa asioissa (1999).

Koska kaikki Liettuan, Latvian ja Puolan kanssa oikeusavusta tehtyjen sopimusten osapuolet ovat allekirjoittaneet myös vuonna 1996 tehdyn Haagin yleissopimuksen, ne ovat päättäneet soveltaa yleissopimuksen määräyksiä sovellettavan lainsäädännön määrittelemiseen.

[1] Kansainvälistä yksityisoikeutta koskeva laki (Viron tasavallan virallinen lehti RT I 2002, 35, 217). Verkkosivu:

<https://www.riigiteataja.ee/en/eli/513112013009/consolide>.

Päivitetty viimeksi: 07/10/2019

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.